

Dyfarniad cofrestredig

Beth mae hynny'n ei olygu?

Beth sy'n digwydd pan fo llys sirol yn rhoi gorchymyn i mi dalu swm o arian?

Os bydd llys wedi gorchymyn i chi dalu swm o arian (a elwir yn 'gofnodi dyfarniad yn eich erbyn') bydd manylion y dyfarniad fel arfer yn cael eu cofnodi ar y Gofrestr Dyfarniadau, Gorchmynion a Dirwyon (a elwir yn 'gofrestru'). Bydd y mwyafrif o'r cofnodion yn aros ar y Gofrestr am chwe blynedd lawn.

Bydd sefydliadau megis banciau, cymdeithasau adeiladu a chwmnïau credyd yn defnyddio'r wybodaeth ar y Gofrestr pan fydd rhywun yn gwneud cais am gredyd megis benthyciad neu orddrafft. Mae hyn yn help iddynt benderfynu a fyddai'r unigolyn hwnnw'n gallu talu'r credyd ai peidio.

Sut allaf i ganfod a oes dyfarniad wedi ei gofrestru yn fy erbyn?

Os ydych yn ansicr a oes unrhyw ddyfarniad wedi ei gofrestru yn eich erbyn neu gan ba lys, gallwch chwilio drwy'r Gofrestr.

Gallwch wneud hyn ar-lein drwy ymweld â

www.trustonline.org.uk neu drwy anfon ffurflen gais neu lythyr at y Cofrestrydd:

Registry Trust Ltd
153 - 157 Cleveland Street
Llundain W1T 6QW

DX 134211 Tottenham Court Road 2

Bydd rhaid i chi dalu ffi. Gwnewch eich siec neu archeb bost yn daladwy i 'Registry Trust Ltd' am y ffi gywir. Gallwch gael gwybodaeth am y ffi a chopi o ffurflen gais gan unrhyw lys neu gan Registry Trust Ltd (020 7380 0133).

Bydd Registry Trust yn anfon manylion i chi o unrhyw gofnodion sydd ganddynt ar gyfer eich enw a'ch cyfeiriad. Bydd y manylion yn cynnwys:

- swm a dyddiad y dyfarniad;
- enw'r llys lle cafodd y dyfarniad ei roi;
- rhif yr hawliad.

Beth mae cofrestru'n ei olygu?

Os oes gennych ddyfarniad wedi'i gofrestru yn eich erbyn, mae'n bosib y bydd hi'n anodd i chi gael credyd. Ond gall fod rhesymau eraill hefyd. Os hoffech chi ddysgu mwy am sut mae cwmnïau credyd yn penderfynu benthg arian, darllenwch y daflen 'Credit explained' gan Swyddfa'r Comisiynydd Gwybodaeth.

Information Commissioner's Office, Wycliffe House, Water Lane, Wilmslow, Cheshire, SK9 5AF

Llinell gymorth Diogelu Data:

0303 123 1113 neu 01625 545 745

Llinell archebu cyhoeddiadau: 08453 091 091

e-bost: mail@ico.gsi.gov.uk

gwefan: www.ico.gov.uk

Allaf i gael tynnu dyfarniad oddi ar y Gofrestr?

Dim ond am y rhesymau canlynol y gall eich dyfarniad gael ei dynnu oddi ar y Gofrestr:

- bod y swm wedi cael ei dalu yn llawn o **fewn** mis o ddyddiad y dyfarniad; neu
- bod y llys yn rhoi'r dyfarniad o'r **naill du**.
(Golyga hyn fod y barnwr wedi tynnu'r dyfarniad yn ôl, naill ai am ei fod yn anghywir neu fel y gallwch chi amddiffyn yr hawliad)

Os taloch y swm dyledus **fwy na mis** ar ôl dyddiad y dyfarniad, bydd y cofnod yn aros ar y Gofrestr am y chwe blynedd lawn. Ond gallwch gael 'wedi ei fodloni' wedi ei farcio arno. Bydd hynny'n dangos i unrhyw un sy'n chwilio'r Gofrestr bod y dyfarniad wedi ei dalu a'r dyddiad y taloch chi'r arian.

Nid yw marcio bod cofnod 'wedi ei fodloni' neu'i ddileu o'r Gofrestr yn gwarantu y cewch chi gredyd os gofynnwch amdano.

Sut allaf i drefnu i gael dileu cofrestriad neu farcio ei fod 'wedi ei fodloni'?

Dylech wneud cais i'r llys a ddeliodd â'ch achos ddiwethaf, gan ddefnyddio ffurflen N443 sydd ar gael yn hmctsformfinder.justice.gov.uk neu mewn llys sirol. Yn eich cais, dylech gynnwys rhif yr hawliad, eich enw llawn, dyddiad geni, cyfeiriad, rhif ffôn ac enw'r llys lle cedwir y dyfarniad neu'r gorchymyn ar hyn o bryd. Mae rhif yr hawliad yn bwysig gan na fydd y llys yn gallu canfod cofnod o'ch achos hebdo.

Gyda'ch cais dylech anfon:

- cadarnhad ysgrifenedig (oddi wrth yr unigolyn yr oeddech mewn dyled iddo) bod y dyfarniad wedi ei dalu; a
- ffi am bob achos yr ydych yn dymuno ei ddileu neu ei farcio 'wedi ei fodloni'. Gall y llys ddweud wrthyh faint yw'r ffi.

Os byddwch yn anfon siec neu archeb bost am y ffi, dylai fod yn daladwy i 'Gwasanaeth Llysoedd a Thribiwnlysoedd EM'. Os ydych yn talu â siec, ni fydd y llys yn gallu dileu'r dyfarniad na'i farcio 'wedi ei fodloni' nes bod y siec wedi ei chlirio (14 diwrnod fel rheol).

Os nad ydych wedi llwyddo i gael cadarnhad ysgrifenedig oddi wrth y sawl yr oedd arnoch arian iddo, gallwch ofyn i'r llys ddileu'r dyfarniad neu ei farcio 'wedi ei fodloni' beth bynnag. Os nad yw cofnodion y llys yn dangos bod eich dyfarniad wedi ei dalu, bydd staff y llys yn ysgrifennu at y sawl yr oedd arnoch arian iddo.

Pan fydd yr unigolyn hwnnw'n ateb y llys, neu os na dderbynnir ateb - un mis ar ôl dyddiad llythyr y llys, bydd y llys yn prosesu eich cais ac yn anfon cadarnhad atoch fod y cofnod ar y Gofrestr naill ai wedi cael ei ddileu neu fod nodyn 'wedi'i fodloni' wedi'i gynnwys.

Bydd Registry Trust Ltd wedyn yn trosglwyddo'r wybodaeth i'r asiantaethau credyd. Ond gall gymryd rhai wythnosau i'ch cofnod credyd gael ei ddiweddarau.

Gaf i newid fy manylion ar y gofrestr?

Os yw eich cofnodion ar y gofrestr yn anghywir neu'n anghyflawn, gallwch ofyn i'r Cofrestrydd wirio'ch cofnod gyda'r llys. Bydd y Cofrestrydd yn ysgrifennu atoch yn cadarnhau i'r cofnod gael ei wirio gyda chofnodion y llys a'i fod naill ai wedi'i newid gan y llys neu fod y llys wedi cadarnhau bod eich manylion fel ag y maent yn ymddangos ar gofnodion y llys.

Dim ond os bydd barnwr yn rhoi caniatâd y cewch newid eich manylion ar y gofrestr. Bydd staff y llys yn gallu eich cynghori ynghylch sut i wneud cais.

'Gwella credyd'

Efallai eich bod wedi gweld hysbysebion gan gwmnïau sy'n cynnig eich helpu gyda'ch statws credyd (sy'n aml yn cael ei alw'n 'wella credyd'). Dim ond i chi dalu ffi, bydd y cwmni'n dweud wrthy'ch sut i wneud cais i ofyn i ddyfarniadau sydd wedi eu cofrestru yn eich erbyn gael eu rhoi o'r naill du (eu tynnu'n ôl). Fel rheol byddant yn dweud y bydd hynny'n eich galluogi i ddileu'r dyfarniadau o'r Gofrestr. Mae llawer yn darparu canllawiau yn egluro sut y gallwch chi eich hun wneud cais i dynnu dyfarniadau oddi ar y gofrestr.

Cofiwch, dim ond y llys sy'n gallu dileu cofnodion oddi ar y Gofrestr, a dim ond dan amgylchiadau prin iawn. Er enghraifft, dim ond os oedd y dyfarniad yn anghywir ar yr adeg y cafodd ei gofnodi y gellir ei roi o'r naill du. Ni ellir rhoi dyfarniad o'r naill du dim ond oherwydd eich bod wedi'i dalu. Os byddwch chi'n dweud rhywbeth wrth y llys gan wybod bod hynny'n anghywir, efallai y cewch eich erlyn.

Nid yw'n anghyfreithlon helpu rhywun sydd â rhesymau dilys dros wneud cais i ddirymu neu ddileu dyfarniad. Fodd bynnag, mae trefniadau'r llys yn weddol syml ac fel rheol gellir delio â nhw yn hawdd ac yn rhad heb help cwmni gwella credyd.

Os ydych yn credu bod rheswm da dros roi'r dyfarniad o'r naill du, gall staff y llys roi'r ffurflenni angenrheidiol i chi a dweud wrthy'ch beth i'w wneud yn rhad ac am ddim. Ond bydd rhaid talu ffi fechan am osod dyfarniad o'r naill du. Gall staff y llys ddweud wrthy'ch faint yw'r ffi, neu fe allwch gael rhagor o wybodaeth yn nhaflen **EX50 Ffioedd Llys Sifil a Llys Teulu** (sydd ar gael gan swyddfa unrhyw lys sirol ac ar-lein yn hmctsformfinder.justice.gov.uk).

Ceir gwybodaeth ynghylch sut i gael gosod dyfarniad o'r naill du yn nhaflen **EX20 - Talu fy nyfarniad - beth ddylwn i wneud?** hefyd. Fe gewch y daflen o unrhyw lys sirol neu ar-lein: hmctsformfinder.justice.gov.uk

Cofiwch, dim ond syniad cyffredinol o beth sy'n debygol o ddigwydd a gewch chi yn y daflen hon. Does dim modd iddi esbonio popeth am reolau a threfniadau'r llys. Efallai y gallwch gael cyngor cyfreithiol am ddim gan ganolfan gyfraith. Efallai y gall eich Canolfan Cyngor ar Bopeth neu ganolfan cyngor i ddefnyddwyr eich helpu hefyd.

I gael gwybodaeth am gyngor cyfreithiol, ewch ar-lein i www.gov.uk/legal-aid